

Jean Kohll
mod Kommissionen for De europæiske Fællesskaber

»Udlandstillæg«

Sag 137/79

Sammendrag

- 1. Tjenestemænd — EKSF-tilskud til dobbelt husførelse — ingen ret til tilskuddet — den pågældendes rettigheder efter artikel 97, stk. 4, i EKSF-vedtægten af 1962 — ingen (Vedtægten for EKSF's personale af 1956, art. 47; EKSF's tjenestemandsvedtægt af 1962, art. 97, stk. 4)*
  - 2. Ansvar uden for kontraktforhold — retsakt, der kan pådrage administrationen ansvar — begreb — fejlagtig fortolkning af bestemmelser vedrørende tjenestemænd — ansvar ikke pådraget*
1. En tjenestemand, som aldrig har oppebåret tilskuddet til dobbelt husførelse efter artikel 47 i vedtægten for EKSF's personale af 1956, kan ikke påberåbe sig overgangsbestemmelserne i artikel 97, stk. 4, i EKSF-vedtægten af 1962.
2. Bortset fra undtagelsestilfælde er en ukorrekt fortolkning af bestemmelser om Fællesskabets ansatte ikke uden videre en tjenestefejl, som pådrager Fællesskabet ansvar.

I sag 137/79

JEAN KOHLL, tjenestemand ved EØF-Kommissionen, rue Kecker, Ehnen (storhertugdømmet Luxembourg), ved advokat Victor Biel, Luxembourg, og med valgt adresse i Luxembourg hos denne, 18, rue des Glacis,

sagsøger,

mod

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER, ved sin juridiske konsulent Joseph Griesmar som befuldmægtiget, bistået af advokat Daniel Jacob, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos sin juridiske konsulent Mario Cervino, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg,

sagsøgte,

angående de nedenfor nævnte påstande,

afsiger

DOMSTOLEN (første afdeling)

sammensat af afdelingsformanden A. O'Keefe og dommerne G. Bosco og T. Koopmans,

generaladvokat: H. Mayras

justitssekretær: J. A. Pompe, assisterende justitssekretær

følgende

DOM

Sagsfremstilling

Sagens faktiske omstændigheder og de argumenter, som parterne har fremført under skriftvekslingen, kan sammenfattes således:

»Fællesskabets almindelige regulativ afgør efter de i denne vedtægte foreskrevne betingelser:

I — Faktiske omstændigheder og skriftveksling

1. De gældende fællesskabsbestemmelser

Artikel 47 i vedtægten for EKSF's personale af 1956 bestemte:

3. Størrelsen af det ... tilskud til dobbelt husførelse til ansatte, som inden deres tiltræden af tjenesten i over seks måneder har haft varig bopæl på et sted, der befinder sig mere end 25 km fra institutionen; ...«

Til gennemførelse af denne regel bestemtes det i artikel 9 i EKSF's almindelige regulativ af 1956:

»a) Tjenestemænd, som opfylder betingelserne i Vedtægtens artikel 47, nr. 3, har ret til tilskud til dobbelt husførelse på 20 % af deres grundløn ...

b) Tjenestemænd, der som følge af ny placering må tage fast bopæl på et sted, som befinder sig mindre end 25 km fra det sted, hvor de boede inden deres tiltræden af tjenesten fortaber den ovenfor i litra a) nævnte ret til tilskud; ...«

Artikel 4 i bilag VII i tjenestemandsvedtægten, som trådte i kraft den 1. marts 1968 (forordning nr. 259/68) bestemmer:

»1. Der gives et udlandstillæg på 16 % af summen af grundlønnen og af de husestillæg og børnetilskud, der tilkommer tjenestemanden:

a) den tjenestemand, der

— ikke har eller har haft statsborgerskab i den stat, på hvis område han gør tjeneste, og

— i den femårsperiode, der udløber 6 måneder før hans tiltrædelse af tjenesten hverken har udøvet sit hovederhverv eller haft bopæl på en varig måde på statens europæiske område. Ved anvendelse af denne bestemmelse ses der bort fra de tilfælde, hvor vedkommende har gjort tjeneste for en anden stat eller en international organisation:

b) den tjenestemand, der har eller har haft statsborgerskab i den stat, på hvis område tjenestestedet befinder sig, men som på en varig måde i den tiårsperiode, der udløber ved ansættelsestidspunktet, har boet uden for statens europæiske område af en anden grund end tjenesteudøvelse for en stat eller en international organisation.

...«

Overgangsbestemmelserne i artikel 97, stk. 4, i vedtægten for EKSF's personale af 1962, som er forblevet i kraft i medfør af artikel 2, stk. 3, i ovennævnte forordning nr. 259/68, bestemmer:

»Opfylder en tjenestemand, som i medfør af artikel 93 er overgået til tjenestemandsansættelse, på grund af ændring af den pågældendes tjenestested ikke længere betingelserne i artikel 4 i bilag VII for at oppebære udlandstillæg, bevarer han dog retten hertil, såfremt han i medfør af den tidligere vedtægt for EKSF's personale havde ret til tilskud til dobbelt husførelse.«

2. De faktiske omstændigheder

Sagsøgeren Kohll, som er luxembourgsk statsborger, blev den 1. oktober 1954 ansat ved Den Høje Myndighed for EKSF som midlertidig hjælp ved fotokopiering. Han blev udnævnt til tjenestemand den 1. januar 1962 og blev forfremmet til kontorist i lønklasse C 3/1. Før tiltrædelsen af tjenesten var

Kohll bosat i Dudelange, som ligger mindre end 25 km fra hans tjenestested i Luxembourg.

Ved ansættelsesmyndighedens beslutning af 5. juli 1968 blev sagsøgeren ansat ved generaldirektoratet for personale og administration i Bruxelles. Under sit ophold i Belgien købte han et hus i Tervueren.

Ved skrivelse af 14. april 1978 henvendte Kohll sig til Pratley, der er chef for afdelingen »personlige rettigheder og privilegier« i Bruxelles med henblik på at opnå sikkerhed for, at kunne fortsætte med

»at oppebære udlandstillæg i tilfælde af forflyttelse til Luxembourg.«

Den 20. april 1978 modtog han følgende svar:

»såfremt De forflyttes til Luxembourg, vil De ikke længere kunne oppebære udlandstillæg, medmindre De tager bopæl på et sted, som ligger mere end 25 km fra det sted, hvor De havde bopæl før tiltrædelsen af tjenesten, altså Dudelange, hvilket fremgår af artikel 9, litra b), i EKSF's almindelige regulativ og artikel 97, stk. 4, i vedtægten for EKSF's personale, som trådte i kraft den 1. januar 1962.«

Den 14. juni 1978 ansøgte Kohll om en stilling i stillingsgruppen C 3/C 2 i Luxembourg, som var opslået ledig ved meddelelse om ledig stilling COM/399/78.

Ved afgørelse fra chefen for personaleafdelingen i Luxembourg af 22. august 1978 blev sagsøgeren forflyttet til Luxembourg med virkning fra 1. oktober, til en stilling som kontorist ved generaldirektoratet for personale og administration — den særlige tjeneste »forvaltning af bevillinger, bygninger, indkøb.«

Efter at Kohll havde modtaget svar fra Pratley, solgte han sit hus i Tervueren (efter hans egne oplysninger med et tab på 1 500 000 BFR), opnåede et lån på 184 000 DM fra BHW til opførelse af et hus i Ehnen, som ligger mere end 25 km fra Dudelange, købte et grundstykke i Ehnen, rue Kecker, købte i mellemtiden et hus sammesteds, og begyndte arbejdet med henblik på opførelsen af det nye hus.

Den 13. oktober 1978 bad Kohll chefen for personaleafdelingen i Luxembourg, Schwering, om at

»træffe foranstaltninger til at udbetale mig udlandstillægget, under hensyn til at jeg har bopæl i Ehnen og således opfylder de betingelser, som er angivet i Pratley's skrivelse.«

Sagsøgeren fik udbetalt det pågældende tillæg for oktober 1978. Senere blev det krævet tilbage i henhold til vedtægtens artikel 85, men sidenhen — ifølge det udtrykkelige afslag af 29. juni 1979 på hans administrative klage — udbetalt ham alligevel med den begrundelse, at betingelserne for at anvende artikel 85 ikke var opfyldt. Ved skrivelse af 12. februar 1979 meddelte Schwering sagsøgeren, at han ikke var berettiget til udlandstillægget.

Den 19. februar 1979 indbragte sagsøgeren en klage i henhold til vedtægtens artikel 90.

Ved skrivelse af 29. juni 1979, underskrevet af Tugendhat, afviste Kommissionen Kohll's klage.

Stævningen i nærværende sag blev indgivet den 28. august 1979 og registreret på Domstolens justitskontor dagen efter.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generalad-

vokaten har Domstolen (første afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Parternes påstande

Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

- Sagen antages til realitetsbehandling som rettidigt anlagt.
- Vedrørende realiteten:

Principalt

- a) Det statueres, at sagsøgeren i medfør af vedtægten for personalet i EKSF fortsat har ret til stedtillægget;
- b) afvisningen af sagsøgerens klage annulleres, og afgørelsen af 20. april 1978 opretholdes.

Subsidiært

- a) For så vidt som afgørelsen af 20. april 1978 annulleres på grund af vildfarelse, statueres det, at Kommissionen er ansvarlig for den administrative fejl og erstatningspligtig;
- b) sagsøgeren tilkendes en erstatning på 5 250 000 BFR med renter;
- c) det tillades om nødvendigt sagsøgeren at føre bevis i form af sagkyndig erklæring vedrørende det tab, sagsøgeren har lidt på grund af tillæggets bortfald, og det tab, sagsøgeren har lidt ved salg af sit hus i Tervueren.

Mere subsidiært

- Kommissionen tilpligtes for hele sagsøgerens tjenestetid som godtgørelse at udbetale denne et tilskud til dobbelt husførelse på 16 % af hans løn.

Under alle omstændigheder

- Kommissionen tilpligtes at afholde sagens omkostninger.

Sagsøgte har nedlagt følgende påstand:

- frifindelse
- sagsøgeren tilpligtes at afholde sagens omkostninger,
- der tages ethvert muligt forbehold.

I replikken har *sagsøgeren* tilbudt gennem en undersøgelse at føre bevis for, at han ikke ville have anmodet om overflytning, såfremt han ikke havde modtaget forsikring om, at han fortsat ville kunne oppebære udlandstillægget.

III — Parternes anbringender og argumenter

A — Overtrædelse af artikel 97, stk. 4, i den tidligere EKSF-vedtægt

1. *Sagsøgeren* har anført, at han i medfør af artikel 97, stk. 4, i den tidligere EKSF-vedtægt burde have været tilkendt ret til udlandstillægget på det tidspunkt, hvor han fra 1. oktober 1978 blev placeret i Luxembourg. Det forhold, at en tjenestemand, som i medfør af artikel 93 i EKSF-vedtægten af 1962 er overgået til tjenestemandsansættelse, skifter tjenestested, medfører ikke at han mister ret til tillægget, selv om han ikke længere opfylder de betingelser, som er fastsat i artikel 4 i vedtægtens bilag VII. Han skal dog have haft ret til at oppebære tilskuddet til dobbelt husførelse i medfør af den tidligere vedtægt for EKSF's personale. Dette var tilfældet fra det tidspunkt, hvor Kohll blev overflyttet til Bruxelles, selv om han ikke opfyldte betingelserne vedrørende afstanden, så længe han arbejdede i Luxembourg. For

det andet skal den pågældende bosætte sig 25 km fra sit oprindelsessted. Dette gjorde sagsøgeren, idet Ehnen ligger mere end 25 km fra Dudelange.

vedtægten af 1956 været berettiget til tilskuddet til dobbelt husførelse, da hans bopæl på det pågældende tidspunkt, i Dudelange, lå mindre end 25 km fra tjenestestedet i Luxembourg.

Sagsøgeren bestrider relevansen af den indsigelse, som er gjort gældende i Tugendhat's skrivelse, hvorefter de tjenestemænd, der som følge af placering ved et nyt tjenestested er nødt til at bosætte sig et sted, som ligger mindre end 25 km fra det sted, hvor de var bosat før tiltrædelsen af tjenesten, mister retten til tilskuddet til dobbelt husførelse ifølge artikel 9, litra b), i EKSF's almindelige regulativ. Sagsøgeren anfører atter, at Ehnen ligger mere end 25 km fra Dudelange.

Sagsøgeren kan heller ikke påberåbe sig en »modsatningsslutning« fra bestemmelsen i artikel 9, litra b), i EKSF's almindelige regulativ. Selv om sagsøgerens nuværende bopæl i Ehnen således nok ligger mere end 25 km fra det sted, nemlig Dudelange, hvor han havde bopæl før tiltrædelsen af tjenesten, har sagsøgeren ikke godtgjort, at det var på grund af placeringen i Luxembourg, at han var nødt til at tage bopæl på et sted, som ligger mere end 25 km fra hans oprindelige bopæl. Tværtimod fremgår det af de afgivne forklaringer, at det er rent personlige overvejelser, der har ført ham til at bosætte sig i Ehnen og opføre et hus der. Den reale grund bag tilskuddet til dobbelt husførelse er at udligne de større omkostninger, som kommer til at påhvile tjenestemanden, såfremt han af tjenstlige grunde er forpligtet til at bosætte sig mere end 25 km fra det sted, hvor han havde bopæl før placeringen ved det nye tjenestested. Det ville være i strid med formålet med dette tilskud at lade retten hertil udelukkende afhænge af tjenestemændenes egen vilje, uden hensyn til tjenstlige krav.

Sagsøgeren afviser endvidere det i samme dokument anførte argument, hvorfor Kohll's nye placering ikke nødvendigvis gjorde, at han bosatte sig et sted, som ligger mere end 25 km fra det sted, hvor han havde bopæl, inden han tiltrådte tjenesten. Han anfører, at artikel 20 i vedtægten bestemmer, at tjenestemanden skal tage bopæl i en sådan afstand fra tjenestestedet, at han ikke hindres i udførelsen af sit arbejde. Men afstanden Ehnen-Luxembourg kan ikke anses for at hindre ham i udførelsen af sit arbejde. Sagsøgeren tilføjer, at ansættelsesmyndigheden ikke kan anfægte en tjenestemand's valg af bopæl, men at dette er en »menneskerettighed«. Han gør gældende, at han har valgt dette sted, fordi, det var familiens »rede«.

Over for de to argumenter, som sagsøgte ikke mener har direkte forbindelse med anbringendet, anfører denne, at sagsøgerens bosættelse i Ehnen ikke er noget brud på forskriften i artikel 20, at sagsøgeren ikke kan påberåbe sig begrebet »menneskerettighed«, men at administrationen ikke krænker tjenestemandens ret til frit at vælge bopæl ved at gøre udbeta-

2. *Kommissionen* anfører, at sagsøgeren ikke kan påberåbe sig overgangsbestemmelserne i artikel 97, stk. 4. Han har på intet tidspunkt under sin første tjenesteperiode i Luxembourg efter EKSF-

lingen af udlandstillægget betinget af en vis minimumsafstand — der skyldes tjenstlige grunde — som netop kan forvolde tjenestemanden de yderligere udgifter, som tillægget har til formål at udligne.

3. I sin replik anfører *sagsøgeren*, at den sidste betingelse i artikel 97, stk. 4, hvorefter »... anvendelsen af den tidligere vedtægt for EKSF's personale gav ham ret til tilskuddet til dobbelt husførelse, ikke skal forstås »som faktisk indehavselse« af en ret, men som »adgang« til en ret. Denne ret ville have bestået, såfremt der ikke var knyttet en betingelse til den, nemlig at den tidligere bopæl skulle ligge mere end 25 km tjenestestedet. Ændringen af tjenestestedet gav imidlertid, ifølge artikel 97, stk. 4, de tjenestemænd, som var overgået til tjenstemandsansættelse i medfør af EKSF-vedtægtens artikel 39, en ny ret til tilskuddet.

En anden fortolkning ville føre til, at to luxembourgiske statsborgere, ansat ved EKSF, den første lidt mere end 25 km fra tjenestestedet og den anden 24 km, som begge overflyttes til Bruxelles, og som derefter samtidig overflyttes til Luxembourg, ved tilbagekomsten ville blive behandlet forskelligt, idet den første ville kunne oppebære en løn, der var 16 % højere end den anden.

Sagsøgeren afviser argumentet om, at udbetalingen af det pågældende tilskud udelukkende skulle være afhængigt af tjenestemandenes egen vilje, uden hensyn til tjenstlige krav. Det var et tjenstligt krav, der nødvendiggjorde, at

Kohll måtte forlade Tervueren. Og det var af velovervejede økonomiske grunde, at han valgte at opføre et hus i Ehnen på et grundstykke, som han var ejer af.

4. I sin duplik anfører *Kommissionen*, at der kun består en ret, såfremt betingelserne for udøvelsen heraf er opfyldt. Kohll kan ikke fastholde, at artikel 47, stk. 3, i EKSF-vedtægten af 1956 før 1962 gav ham ret til tilskuddet til dobbelt husførelse, eftersom han aldrig har oppebåret det. Artikel 97, stk. 4, kan altså kun påberåbes af de tjenestemænd, som faktisk oppebar tillægget, hvilket klart fremgår af udtrykket: »havde ret til tilskud til dobbelt husførelse«, og ikke: »havde erhvervet ret«.

Afstandskriteriet i den tidligere EKSF-vedtægt er objektivt, og forekomsten af et grænsetilfælde kan ikke, sådan som sagsøgeren har hævdet, føre til, at bestemmelsen må betegnes som »absurd«. Kan man forestille sig, at en tjenestemand, som har gjort tjeneste i 9½ år, rejser krav om den i vedtægtens artikel 77 omhandlede pension under henvisning til, at han »næsten har gjort tjeneste i 10 år«? I det tilfælde, som sagsøgeren nævner, ville de to tjenestemænd, som på ny blev placeret i Luxembourg, have fået den samme stilling, som de havde forud for deres forflyttelse til Bruxelles, uanset hvor de havde bopæl forud for deres første tiltrædelse af tjenesten.

Kommissionen fastholder, at den omstændighed, at sagsøgeren blev forflyttet fra Bruxelles til Luxembourg, ikke på nogen måde tvang ham til at

bosætte sig et sted, der ligger mere end 25 km fra det sted, hvor han havde bopæl ved ansættelsen.

— dels hans tab ved at have solgt huset i Tervueren til en pris, der lå 1 500 000 BFR under dets reelle værdi.

B — Kommissionens ansvar for en tjenestefejl

1. Indledningsvis anfører *sagsøgeren*, at det fremgår af artiklerne 6 og 9 i Kommissionens beslutning af 5. oktober 1977 vedrørende udøvelsen af beføjelser, som ved tjenestemandsvedtægten er henlagt til ansættelsesmyndigheden, at enhver beslutning vedrørende anvendelsen af artikel 97, stk. 4, i den tidligere EKSF-vedtægt eller anvendelsen af artikel 4 i bilag VII henhører under kontorchefen eller chefen for den særlige tjeneste under generaldirektoratet for personale og administration. Pratley er chef for den særlige tjeneste »personlige rettigheder og privilegier«.

Pratley's svar på sagsøgerens anmodning om en række oplysninger skal betragtes inden for rammerne af vedtægtens artikel 90, stk. 1, og udgør en beslutning. Hvis Kommissionens repræsentant har begået en fejl, må sagsøgte bære følgerne heraf i henhold til vedtægtens artikel 91. Problemet vedrørende årsagssammenhæng er løst ved den omstændighed, at Kohll bestemt ville have opgivet tanken om at forlade Bruxelles, såfremt der var udtrykt tvivl i svaret på spørgsmålet vedrørende opretholdelsen af udlandstillægget.

Sagsøgeren anfører, at han har lidt et tab,

— dels som følge af fortabelsen af udlandstillægget i de 25 år, som sagsøgeren endnu skal tilbagelægge inden pensionsalderen, i alt 3 750 000 BFR;

2. *Sagsøgte* anfører, at Pratley's skrivelse ikke opfylder nogen af de kriterier, Domstolen har opstillet, for at der kan foreligge en beslutning (jf. sag 54/65, *Forges de Chabillon*, Sml., 1965-1968, s. 197). Ophavsmanden til denne skrivelse har ikke kompetence til at træffe en beslutning vedrørende udbetalingen af et tillæg til en tjenestemand, som er placeret i Luxembourg: det følger af Kommissionens beslutning af 5. oktober 1977, at rette myndighed er Schwering, chef for personaleafdelingen i Luxembourg. Skrivelsen kan ikke have nogen retsvirkning, da den angår et helt hypotetisk tilfælde. Den er ikke afslutningen på en intern procedure. Den anvender ikke udtrykket »beslutning«, og dens form giver ingen anledning til at tro, at den har denne egenskab.

Det fremgår af Domstolens praksis (forenede sager 19, 20, 25 og 30/69; *Richez-Parise* m.fl., Sml., 1970, s. 59), at antagelsen af en ukorrekt fortolkning ikke som hovedregel er en tjenstlig fejl. Sagsøgeren har ikke godtgjort, hvorledes den i det foreliggende tilfælde begåede fejl undtagelsesvis skulle være en tjenestefejl. Hertil kræves, at den fejlagtige oplysning er blevet afgivet af den kompetente myndighed inden for området, hvilket ikke er sket. Desuden har administrationen ikke på nogen måde opfordret sagsøgeren til at indhente oplysninger hos Pratley. Endelig blev sagsøgeren af Vanetti, tjenestemand ved personaleafdelingen, den 13. oktober 1978 informeret om, at Pratley's fortolkning var ukorrekt.

Tabet som følge af tillæggets bortfald kan i givet fald gøres op til et månedligt beløb, som udbetales, så længe sagsøge-

rens fremtidige aktivitet reelt varer, og have form af et »personligt« udlignings-tillæg med gradvist faldende beløb, som fastsættes efterhånden som sagsøgerens løn stiger og i takt hermed. Der kan ikke tages hensyn til tabet ved salget af ejendommen i Tervueren, da det ikke er bevist, at der faktisk er indtruffet et tab.

Hvad angår årsagssammenhængen synes det, såfremt den af administrationen opgivne oplysning har kunnet spille en rolle, lidet sandsynligt, at sagsøgeren besluttede at anmode om forflyttelse efter ti års ophold i Bruxelles, udelukkende fordi han mente fortsat at kunne oppebære udlandstillægget. Fra det tidspunkt, hvor han havde modtaget oplysningerne fra Vanetti (hvilket sagsøgte tilbyder at føre bevis for), burde forsigtighed have afholdt ham fra at foretage sig videre. Der er ingen forbindelse mellem tabet ved salget af huset i Tervueren og den fejl, som administrationen påstås at have begået; denne fejl — såfremt det antages, at den tilskyndede Kohll til at anmode om forflyttelse til Luxembourg — kan ikke have tvunget ham til at afvikle salget af den pågældende ejendom så hurtigt.

3. Over for Kommissionens anbringende vedrørende Pratley's skrivelse har sagsøgeren henvist til dommen i sag 54/77 (*Herpels*, Sml., 1978, s. 585), hvorefter »administrationen ... ved sin fortolkning og forståelse af klagerens indhold [skal] anvende al den omhu, som en stor og veludstyret institution skylder klageberettigede, herunder de ansatte«. Sagsøgeren ser ikke, hvorledes det kan udledes af artikel 6 i Kommissionens beslutning af 5. oktober 1977, at den kompetente myndighed i det pågældende

tilfælde var personalechefen i Luxembourg og ikke personalechefen i Bruxelles. Desuden angår den pågældende skrivelse ikke et hypotetisk tilfælde, da anmodningen blev indgivet med henblik på et ganske bestemt tilfælde. Der kan heller ikke være tale om afslutningen af en intern procedure inden for rammerne af normale forbindelser mellem personalet og administrationen. Endelig må det under alle omstændigheder anses for formalistisk at undskylde sig med, at Pratley's skrivelse ikke anvender udtrykket »beslutning«.

Den fejlagtige oplysning må anses for en tjenestefejl, da den ikke er blevet rettidigt berigtiget, det vil sige før det tidspunkt, hvor sagsøgeren besluttede sig til at ansøge om forflyttelse til Luxembourg. Den første måned fik Kohll i øvrigt udbetalt udlandstillæg på sit nye tjenestested.

Anbringendet om, at det er usandsynligt, at sagsøgeren besluttede sig til at anmode om forflyttelse, udelukkende fordi han mente, at kunne fortsætte med at oppebære tillæg, er ensbetydende med at fordreje det simple spørgsmål, om Kohll ville have ansøgt om forflyttelse, såfremt Pratley havde fortalt ham, at han i så fald ville fortabe retten til dette tillæg. Sagsøgeren har tilbudt at bevise dette.

Hvad angår tillæggets bortfald har sagsøgeren afvist Kommissionens forslag om betaling af et gradvist faldende overgangsbeløb og anført, at der bør ydes fuld godtgørelse. Hvad angår tabet ved salget af huset foreslår Kohll, at der udpeges sagkyndige til at opgøre tabet.

Han hævder at være blevet tvunget til at sælge ejendommen i Tervueren for at kunne bygge i Luxembourg.

Sagsøgeren bestrider, at Vanetti nogen sinde skulle have oplyst over for ham, at han ikke længere var berettiget til udlandstillægget, og har begæret vidneafhøring af nævnte tjenestemand. Da Kohll erfarede, at han ikke længere var berettiget til tillægget, var det for sent at indstille opførelsen af huset i Ehnen uden at ifalde erstatning for kontraktsbrud.

4. I duplikken sonderer *sagsøgte* mellem en ansøgning, indgivet af en tjenestemand i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 1, hvorved ansættelsesmyndigheden opfordres til at træffe en beslutning for tjenstemandens vedkommende, og en simpel anmodning om oplysninger. Skrivelsen til Pratley må klart henføres til sidstnævnte kategori af anmodninger.

Det er ikke rigtigt, som det gøres gældende af sagsøgeren, at administrationen ikke foretog nogen berigtigelse. Da Kohll indgav sin anmodning om oplysninger, angav han ikke, hvilken dato han ville anmode om forflyttelse, og problemet vedrørende hans ret til tillægget blev ikke senere forelagt admi-

nistrationen. Udbetalingen af tillægget for oktober 1978 skyldes en administrativ praksis, der består i ved forflyttelse fortsat at udbetale en tjenestemand denne tidligere løn, indtil vedkommendes lønmæssige rettigheder efter forflyttelsen er fastslået. Endelig mener Kommissionen, at det stadig ikke er bevist, at det var i tillid til den ukorrekte oplysning, som blev meddelt den 20. april 1978, at sagsøgeren indgav ansøgning om stillingen i Luxembourg.

Sagsøgte anfører, at sagsøgerens forflyttelse ikke tvang ham til at påbegynde opførelsen af et hus, men at han kunne have lejet et. Sagsøgte henviser til, at Domstolen, i en sag, hvor tilskuddet til dobbelt husførelse i henhold til artikel 47, stk. 3, i EKSF-vedtægten af 1956 var blevet frataget en tjenestemand, ikke kritiserede den ordning hvorefter »... tillægget fortsat udbetales som et personligt tillæg, indtil det udlignes af senere avancementer« (sag 15/60, *Simon* mod *Domstolen*, Sml., 1954-1964, s. 253).

Der er afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 6. marts 1980 af sagsøgeren ved advokat Victor Biel, Luxembourg, og af EØF-Kommissionen ved advokat Daniel Jacob, Bruxelles.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 22. Maj 1980.

Præmisser

- 1 Ved stævning af 28. august 1979 har sagsøgeren, som er luxembourgsk statsborger og ansat ved Kommissionens personaleafdeling i Luxembourg, nedlagt påstand om annullation af beslutningen af 29. juni 1979 om afvisning af den klage, sagsøgeren havde indbragt den 19. februar 1979 med henblik

på fortsat at oppebære det udlandstillæg, som han fik udbetalt, da han var ansat i Bruxelles, og subsidiært, at Kommissionen tilpligtes at erstatte det tab, der dels følger af nævnte tillægs bortfald over de 25 år, som sagsøgeren skal tilbagelægge, inden han pensioneres (svarende til et beløb på 3 750 000 BFR), og dels følger af det tab, han har lidt ved at sælge sit hus i Tervueren (Belgien) til en pris, der lå 1 500 000 BFR under dets værdi.

2 Før sagsøgeren tiltrådte tjenesten ved Den Høje Myndighed for EKSF, havde han bopæl i Dudelange, som ligger mindre end 25 km fra hans tjenestested i Luxembourg.

3 Sagsøgeren har derfor aldrig oppebåret det tilskud til dobbelt husførelse, som i medfør af artikel 47 i vedtægten for EKSF's personale af 1956 udbetaltes til »ansatte, som inden deres tiltræden af tjenesten i over seks måneder har haft varig bopæl på et sted, der befinder sig mere end 25 km fra institutionen«.

4 Da sagsøgeren, efter i 1968 at være blevet placeret ved generaldirektoratet for personale og administration i Bruxelles, gav udtryk for, at han ønskede at vende tilbage til Luxembourg, indhentede han oplysninger hos chefen for afdelingen »personlige rettigheder og privilegier« i Bruxelles om, hvorvidt han kunne fortsætte med at »oppebære udlandstillæg i tilfælde af forflytelse«. Ved skrivelsen af 20. april 1978 modtog han følgende svar:

»såfremt De forflyttes til Luxembourg, vil De ikke længere kunne oppebære udlandstillæg, medmindre De tager bopæl på et sted, som ligger mere end 25 km fra det sted, hvor De havde bopæl før tiltrædelsen af tjenesten, altså Dudelange, hvilket fremgår af artikel 9, litra b), i EKSF's almindelige regulativ og artikel 97, stk. 4, i vedtægten for EKSF's personale, som trådte i kraft den 1. januar 1962.«

5 Sagsøgeren ansøgte om en stilling i Luxembourg og blev, med virkning fra 1. oktober 1978, forflyttet hertil efter beslutning truffet af personaleafdelingens chef i Luxembourg. Han fik udbetalt udlandstillægget for oktober 1978,

hvorefter det blev krævet tilbage i henhold til vedtægtens artikel 85, men siden hen udbetalt alligevel med den begrundelse, at betingelserne for at anvende artikel 85 ikke var opfyldt. Endelig meddelte chefen for personaleafdelingen sagsøgeren ved skrivelse af 12. februar 1979, at han ikke var berettiget til udlandstillægget.

- 6 Da sagsøgeren vendte tilbage til Luxembourg, tog han bopæl i Ehnen, som ligger mere end 25 km fra det sted, hvor han havde bopæl før tiltrædelsen af tjenesten (Dudelange). Hans første anbringende er, at der foreligger en overtrædelse af artikel 97, stk. 4, i vedtægten for EKSF's personale af 1962, som indeholder en række overgangsbestemmelser, der er forblevet i kraft i medfør af artikel 2, stk. 3, i forordning nr. 259/68, og hvori det hedder:

»Opfylder en tjenestemand, som i medfør af artikel 93 er overgået til tjenstemandsansættelse, på grund af ændring af den pågældendes tjenestested ikke længere betingelserne i artikel 4 i bilag VII for at oppebære udlandstillæg, bevarer han dog retten hertil, såfremt han i medfør af den tidligere vedtægt for EKSF's personale havde ret til tilskud til dobbelt husførelse.«

Anbringende vedrørende overtrædelse af artikel 97, stk. 4, i den tidligere EKSF-vedtægt

- 7 Sagsøgeren anfører, at han i medfør af ovennævnte bestemmelse har erhvervet ret til tilskuddet til dobbelt husførelse fra det tidspunkt, hvor han blev overflyttet til Bruxelles i 1968, selv om han ikke, så længe han var ansat i Luxembourg, opfyldte betingelserne vedrørende afstanden på 25 km fra tjenestestedet. Det var derfor tilstrækkeligt til at erhverve denne ret, at han tog bopæl 25 km fra sit oprindelsessted.
- 8 Det fremgår imidlertid af overgangsbestemmelserne i artikel 97, stk. 4, i EKSF-vedtægten af 1962, at sagsøgeren ikke kan påberåbe sig denne bestemmelse, når han aldrig har oppebåret tilskuddet til dobbelt husførelse efter vedtægten af 1956, da stedet for hans bopæl, før han tiltrådte tjenesten ved EKSF, lå mindre end 25 km fra hans tjenestested i Luxembourg, hvorfor han ikke opfyldte betingelsen i artikel 47 i vedtægten af 1956.

- 9 Sagsøgeren har anført et argument, støttet på en modsætningslutning fra bestemmelsen i artikel 9, litra b), i EKSF's almindelige regulativ, der foreskrev, at »tjenestemænd, der som følge af ny placering må tage fast bopæl på et sted, som befinder sig mindre end 25 km fra det sted, hvor de boede inden deres tiltrædelse af tjenesten fortaber den . . . nævnte ret til tilskud«. Men selv om sagsøgerens nye bopæl i Storhertugdømmet, nemlig i Ehnen, ligger mere end 25 km fra det sted, hvor han havde bopæl før tiltrædelsen af tjenesten, Dudelange, har han ikke bevist, at det var på grund af hans ansættelse ved personaleafdelingen i Luxembourg, at han blev nødt til at tage ny bopæl mere end 25 km fra sin oprindelige bopæl. Det fremgår tværtimod af sagens akter, at det var rent personlige grunde og ikke tjenstlige krav, som førte sagsøgeren til at bosætte sig i Ehnen.
- 10 Der kan ikke gives sagsøgeren medhold i argumentet vedrørende friheden i valget af bopælssted, da administrationen ikke har krænkede denne ret ved at gøre ydelsen af udlandstillægget betinget af en vis minimumsafstand.
- 11 Det første anbringende er derfor ubegrundet.

Anbringende vedrørende Kommissionens ansvar for tjenestefejl

- 12 Sagsøgeren anfører, at såfremt chefen for afdelingen »personlige rettigheder og privilegier« i Bruxelles har begået en fejl ved at oplyse sagsøgeren om, ved skrivelse af 20. april 1978, at han ved forflyttelse til Luxembourg fortsat kunne oppebære udlandstillægget, må sagsøgte bære følgerne heraf i henhold til vedtægtens artikel 91. Ifølge sagsøgeren er der påvist årsagssammenhæng ved den omstændighed, at han ville have opgivet tanken om at forlade Bruxelles, såfremt der var udtrykt tvivl i svaret på spørgsmålet vedrørende opretholdelsen af udlandstillægget.
- 13 Kommissionen mener, at den pågældende skrivelse ikke opfylder nogen af de kriterier, som Domstolen har opstillet, for at den kan anses for en beslutning. Navnlig har skrivelsens ophavsmand ikke kompetence til at træffe beslutning vedrørende ydelsen af et tillæg til en tjenestemand, som er placeret i Luxembourg.

- 14 Det bemærkens, som Domstolen tidligere har fastslået i domme af henholdsvis 28. maj 1970 (forenede sager 19, 20, 25 og 30/69, *Richez-Parise*, Sml., 1970, s. 59) og 9. juli 1970 (sag 23/69, *Fiehn*, Sml., 1970, s. 95), at en ukorrekt fortolkning ikke uden videre udgør en tjenestefejl.
- 15 Det skal herved understreges, at der i det foreliggende tilfælde blev givet en ukorrekt fortolkning som svar på et hypotetisk spørgsmål. Desuden var de pågældende bestemmelser tilgængelige for sagsøgeren, som derfor selv kunne indhente oplysninger om den korrekte fortolkning af bestemmelserne. Under disse omstændigheder kan den omstændighed, at chefen for afdelingen »personlige rettigheder og privilegier« i Bruxelles afgav ukorrekte oplysninger vedrørende fortolkningen af de relevante bestemmelser ikke pådrage Kommissionen ansvar.
- 16 Det på traktatens artikel 215 støttede anbringende kan derfor ikke tages til følge.
- 17 Sagsøgte må derfor frifindes.

Sagens omkostninger

- 18 I henhold til artikel 69, stk. 2, i procesreglementet dømmes den part, der taber sagen, til at afholde sagens omkostninger.
- 19 Kommissionen har ikke pådraget sig noget ansvar. Da nærværende sag imidlertid udspringer af de ukorrekte oplysninger vedrørende fortolkningen af bestemmelserne om udlandstillæg, anser Domstolen det for rimeligt at tilpasse Kommissionen at afholde omkostningerne.

På grundlag af disse præmisser
udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (første afdeling)

1. Sagsøgte frifindes.
2. Kommissionen afholder sagens omkostninger.

O'Keeffe

Bosco

Koopmans

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 11. juli 1980.

For justitssekretæren

J. A. Pompe

Assisterende justitssekretær

A. O'Keeffe

Formand for første afdeling

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT H. MAYRAS
FREMSAT DEN 22. MAJ 1980¹

Høje Domstol.

I — Sagsøgeren, som er luxembourgsk statsborger, blev den 1. oktober 1954 ansat ved Den Høje Myndighed for EKSF. Det fremgår af en »note til akterne vedrørende den pågældende«, som blev udfærdiget den 13. oktober

1978 i overværelse af sagsøgeren, men ikke tilstillet denne, at hans oprindelsessted var Luxembourg; han havde således på ansættelsestidspunktet bopæl i Dudelange, som ligger mindre end 25 km fra hovedstaden. Den 10. september 1962 blev han udnævnt til tjenestemand ved EKSF. Ved skrivelse af 1. juli 1968 fra generaldirektøren for generaldirektoratet

¹ — Oversat fra fransk.